

המביא גט פרק ראשון גיטין

ג.

עין משפט נר מצוה

ח א מיי פ"ג מה' עדות
ה' ו סמג עשין קט
טו ע"פ סמ"מ סימן טו
ספ"ק לא כהנ"ס:

פסקי ר"ד (המשך)

באיסורין. פי' שהרי
האמינה תורה כל אחד
ואחד על הפרשת תרומה
ועל השחיטה וניקור הגיד
והחלב: אימור דאמרינן
ע"א נאמן באיסורין כגון
החליבה ספק של חלב ספק
של שומן ולא איתחזק
איסורא. פי' איסורא חליב
בחזק החתיכה גופה הכא
איתחזק איסורא פי'
איסורא דאי' והו' דבר
שבעררה ואין דבר
שבעררה פחות משנים. פי'
דיליף דבר דבר מממון
הכא כתיב כי מצא בה
ערות דבר וכתוב התם על
פי שנים עדים יקום דבר
ומטבלי ושיחיה לא גמרינן
אלה התם בירו לתקום
לפיכך נאמן עליהן ע"א:
ומהו' דבין הוא דקיום
שטרות נמי לא ליבעי תרי
כ"ל דא"ל עדים
החתומים על השטר נעשה
כמי שנחקרה עדותן בב"ד
פי' וליוסא על חישתין
דלא חזיק אנוש לייפוי
ורבנן הוא דאצרכיה פי'
למישח למילתא משום (ס)
דאיכא דמשכח ליה כתוב
כגון שנכתב לשם בני עירו
ע"א דבאמין לעיל: ומשום
שינוא איקולו בה רבנן.
הקילו להאמין ע"א לבדו:
האי קולא הוא האי חומרא
הוא. פי' דאי מצרכת לה
חיי למימר בפני נכתב לא
אחי בעל ומעורר חד אחי
בעל ומעירי ופסול ליה
ואיקוי חד להדי' חד ואיקוי
איתחזק אחזקה: כיון
דאמר מר לקמן בשמעתין
כפני כמה יתנו לה ר'
ויוחנן ור' חנינא חד אמר
כפני ב' יחד אמר בפני ג'
מיעיקרא בקרבא ולא אחי
לאורועי אנפשיה. פי'
מתחלה הוא מדקדק
לקבלו מיד הבעל ונודע
מגרשה ובשטרות נכתב רבנן כבי
חייב הימנה רבנן כתיב
חיי ובינן דאמר בפני נכתב
ואיקוי גיטא וואי בעל
אמרינן דלא חזיינן ביה:
ולרבא דלא חזיינן לאין
בקיאים לשמה וטעמא
הוא לפי שאין עדים
מצויין לקיימו לימא בפני
נחתם ותו לא בפני נכתב
למה לי. פירוש שמאחר
שהצרכיהו לומר בפני
נכתב שמי טעמא הוא
לפי שאין בקיאים לשמה
כרבה: ומיהו דלמא אחי
לאיחלופי בקיום שטרות
בעלמא בע"א. פי' אי הוה
אמר בפני נחתם ותו לא
הוה מוכחא מילתא
דלקיימו שטרות קאחי
ומאן דחזי סבר כל שטרות
נמי מקיימו בחז דאמר
אני מכיר חתימתו משי'
אסרוהו לדימא נמי בפני
נכתב דלא לית לאיחלופי
בקיום שטרות דעלמא
דהתם לא מסהדי אכתיבה
דשטרות כ"א על החתימה:

א) ולא היה ויטן לעיל
ג) נמי מומלך לרעה אכל הכא
ה) הסוטה דנעמן מ"מ משעו
יחזיק וי"ט.

אפילו נכתב לשמו פסול לגרש בו לר' מאיר כדלמרינן בריש כל הגט
(לקמן דף קד: ט) ככתב לגרש בו את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה
וקאמר בגמ' קטנה הוא דלא מני מגרש הא גדולה מגרש מוקי לה^א כר'
אלעזר ולא כר"מ^ב משום דבעינן שיהא מוכיח מתוך עדי החתימה הי
מניייהו מגרשה ובסמך צעו ולאוקומי

מתני' כר"מ ורפילו לרבי אלעזר ר' ריך
עדי מסירה שידעו שעשאו הבעל
שליח וליכא^א ואורי' דהא דלנרין רבנן
הכא היינו כדי שלא יערער הבעל
ויאמר שכתבו הסופר כדי להמלמד
והוא החסיה עליו עדים שהוא לא
היה צק לשמה: **האי קולא הוא**
חומרא הוא. בריש האשה רבה (יבמות
דף פס. ט) גבי מתוך חומרא שהחמרת
עליה צפוה דפריך לא לחמיר ולא
ליקל ומשני משום עיגונא אקילו זה
רבנן^ב לא שייך למיפך האי קולא הוא
חומרא הוא דלא מוכיח לה מרי וזה
צעלה מותרת לחזור כדלמרינן התם
והשתא צדח תלך מזה ומזה דהתם
זימנין דלא אפשר לתקן כשלה ראה
אלא אחד שהיה מכיר שהוא צעלה
ואפילו היו שם הרבה מי יצאם ככאן
חד אחי בע"א מערער ופסי' י"ה.

יש לפרש דפסיל ליה ממש אע"ג
דלא מהימן וליכא אלף לעו בעלמא
מיפסל ואי"ט א"כ מאי ס"ד דמהני
צפני נכתב כיון דלכתי איכא לעו וי"ל
דס"ד דמהני דרוב פמנים לא יוציא
שיסבור שלא יאמינוהו ומיהו אי מפיך
ליה מיפסל ולמאי דס"ד הא דקמני
אס יש עליו עוררין יתקיים צחותמו
קאי נמי אהמביא גט ממדה"י ומשני
מידק דייק ולא אחי בעל לערער ואפי'
אס יערער לא יאמינוהו וליכא לעו
כלל ומיהו אין נראה לר"י לפרש כן
שיחא פסול משום לעו בעלמא כן
דקיס לן שהוא כשר ועוד מדלף מן
ברישא המביא גט ממדה"י אס יש עליו
עוררין וכו' דקמני כפסיפא ונראה
לפרש ופסיל ליה היינו שיאמינוהו
ללעו^א אכל מ"מ הגט כשר:

אתי' איהו'פיי בקיום שטרות
דעלמא. וא"ט כיון דלין ר' ריך
לומר צפני נכתב אלף משום איחלופי
אמאי פסיל בריש פ"ב (לקמן דף טו.)
צפני נכתב חזיו אחרון טפי מחזיו
ראשון וי"ל דבחזיו ראשון יש בו ש
האיש והאשה והומן שהוא עיקר הגט
מינכר מילתא ולא אחי לאיחלופי:
הכא בפני. אכל^א ידעתי אין מועיל
וטעמא דכשארמר צפ"ג
ונחתם דייק טפי דמרע אנפשיה טובא

כשארמר צפני נעשה הכל והוא לא ראה מכשארמר ידעתי וא"ט ואמאי לא מהני ידעתי לרצה כמו לרצה על כרחך משום דלרצה הו' טעמא
משום לשמה ואכתי תיקשי רצה מ"ט לא אמר כרצה דמפ' טעמא משום קיום ויעיל ידעתי ור' ריך צפני נכתב דלא אחי לאיחלופי ואורי' דמכח
מתני' דברי' פ"ב (לקמן דף טו.) דקמני אחד אומר צפני נכתב ושנים אומרים צפנינו נחתם כשר משמע ליה לרצה לידענו לא מהני^א: **אמר' בי**
אמרי ידענו מי לא מהימני. פי' בקונטרס הואיל ולדידיה טעמא משום קיומא מה לי צפני ומה לי יודע אני^א משמע שרצה לומר דשליח
מהימן כי אמר יודע אני וזהו דנקט כי אמרי ידענו לשון רבים ולא אמר כי אמר ידעתי משום דאלטוהין דעלמא קאי ולעיל לא בעי למימר
ידעתי איכא צייניהו דלא בעי למינקט אלף הנהו דלמר ר' ריך ולמר לא ר' ריך^א אכל תימה הוא דצבל דוכמי נקט לרצה צפני נחתם ליה דוקא
ועוד אי צדח נמי מהני ידעתי היכי קאמר רבא צפ"ב (לקמן דף טו.) ואפילו הוא ואמר מעדין על חתימת עד שני בפני^א דאי לא הוה אלא
האי שליח דמכיר שמי חתימות הוה כשר והשתא משום דבא אחד מהשוק לסייעו בחתימת שני יפסל אע"ג דבקונטרס פי' התם דהיינו הא דפריך
ליה רב אשי מי איכא מידי דאילו מסיק איהו לכולי דיבורא כשר^א וכו' מ"מ אין סברא כלל שהיה רבא טועה צדק ונראה לידעתי לא מהני
אפילו לרצה עד שיאמר צפ"ג ונחתם משום דדייק טפי כדפירשנו והכי מפרש ר' משולם אטו כי אמרי ידענו שנים מעלמא שקיימו גט זה מי
לא מהימני והואיל ומהני בזה קיום דמהני בשאר שטרות^א אחי לאיחלופי^א: **כיון דאי' אמרי ידענו בו.** וקושיא דאשה ובעל דבר לא חש
למתך דלא שכיח דמיימי גיטא וכו' מיימי עד כשר אחי לאיחלופי:

מאן האי תנא דבעי בתיבה לשמה ובעי חתימה לשמה. וא"ט למאי דמסקינן לרצה אית ליה דרבא^א נוקי מתני' כרבי אלעזר והו' צפני
נכתב משום לשמה וצפני נחתם משום שאין עדים מצויין לקיימו לשמה הן סוגיא וגם רב אשי^א דלמר לקמן ר' יהודה היא
איירי למאי דס"ד מעיקרא וי"ל דרבה אף לפי המסקנא צפני חתימה לשמה וכו' לידענו לא מהני לפי המסקנא תיקשי רבה מ"ט
לא אמר כרבה וליכא למימר הא דלא מהני ידענו היינו משום איחלופי דהא כיון דלר' ריך צפני נכתב משום לשמה לא אחי לאיחלופי^א:
דתנן

משום עיגונא אקילו זה. להימניה לשליח: **האי קולא היא.** בתמיה:
דאי מוכרס מרי. למימר לשמה תו לא מני בעל לערער השתא אחי
ומערער ואוקי חד לצדדי חד: **כיון דאמר מר.** לקמן (דף ה: ט) **צפני**
כמה נוסנו. שליח זה לאשתו ואומר צפניהם צפני נכתב צפני שנים
וכו': **מעיקרא מידק דייק.** השליח
כשמקבלו מיד הבעל ויודע על צדקו
מגרשה ולא יבא ויערער עוד ואי נמי
עורר אינו נאמן דודאי דק צמילתא
שפיר: **נעשה נמי שחקרה עדותן**
צ"ד. דלא חזיק איניש ליופוי: אסי
למיגוייה. דלא יאמר כולהו. ואמרינן
לקמן (סס) כל המשנה מנטבע שטבעו
חכמים צגיטין הולד ממור: **הא**
מתא. מיבות כגון צפני נכתב לשמה:
גיו. דזימנין דלא אמר אלף צפני
נכתב: **הא מפרסו.** כגון צפני
נכתב: לא גיו. וממילא שייטין ליה
אי נכתב לשמה ואמר אין אי נמי סתמא
(לשמה) קא מסהדי. ומיהו צפ"ג

צפני נחתם אלכרוה דכתיבה וחתמה
וענין לשמה וכיון דכל חד מילתא
צפני נפשה היא לא גיו: **הא** דטעמא
משום קיום הוא הוא צפני נכתב למה
לי: **ורבא דיון הוא.** דלא צעו למימר
נכתב: **אלף.** משום הכי אלכרוה:
דא"כ. דלא אמר נכתב: אחי לאיחלופי
כו'. דמוכחא מילתא דלקיימי אחי
ומאן דחזי סבר כל שטרות נמי צדח
מקיימי אי אחי חסד סהלא ואמר מכיר
אני כתב יד העדים: **הסס.** גבי
קיום שטרות יודעים אנו שזה כתב
העדים הוא דקאמרי: **הכא צפני**
קאמר. ואלא קא מוכחא מילתא: **הכא**
אשה מהימנא. אס היצאה גט
לחזירתה ואמרה צפ"ג מהימנא כדתנן
צפ"ב (לקמן דף קג:) אף הגשים שאינן
נאמנות לומר מת צעליהן כו': בעל
דבר. איתו שמוציא השטר והשטר
שלו: **הכא בעל דבר מהימן.** האשה
עלמה מביאה את גיטה ממדה"י צבורת
שלימות כגון דלמר לה צעלה אל
מתגרשי בו אלף צב"ד וצלבד שתתא
ריכה לומר צפ"ג וצפני נחתם וכו'
צפ"ב (סס): **אטו הכא כי אמר יודע**
אני מן מהימן. הואיל ולדידיה
טעמא משום קיומא הוא אי אמר יודע
אני צחתימת ידי העדים מי לא
מהימן דמה לי צפני מה לי יודע אני
וכיון דהכי הוא אי לאו דמלכרינן
נמי אכתיבה דמיהו היכר בין
גיטין לשטרות אחי לאיחלופי צקיום
שטרות דעלמא לקיימניהו צעד
אחד: **מאן האי תנא.** דממניתינן:
אי

א) היו לו שתי נשים
ושמורתיהן שרין. שפ"ח.
ב) בעי מסירה. שפ"ח.
ג) דאמר עדי החתימה
כתי אפי' גדולה לא מצי
לגרש. תוס' הר"ס.
ד) ולר' אלעזר בעינן
שיהא מוכיח לעדי מסירה
הו מיהו מגרש כגון לר'
בעי חתימה. דלקמן בפ'
הבא אהך מתני' דבי'
ששלחו ב' גיטין נותן
שתיהן לזו ושתיהן לזו
מוקי לה בגמ' דר' כ"ג
אלעזר דהא לא ידעי עדי
מסירה הבו מנייהו
מגרשה ואפי' שהשליח
אומר בעלה של זו עשני
שליח כיון דאין כגון
הוכחה לעדי מסירה. תוס'
הר"ס ועי' פ"ג הר"ס
שכתי לישב דעת כו': בעל
אנפסי' שפ"ח. ה) לא מצי
מתוך כך לבן של אבי
נוקח והמנה מלגשא.
ו) בחתימה.
אפי' בשנים. אלמא בעינן
נמי חתימה לשמה ולהכי
לא מתני דיענו. תוס'
הר"ס. ו) ולא הייש רבא
לשעמא דרייק. תוס'
כשארמר שרוא. תוס'
הר"ס. ח) אבל בלשון
שמועיל למר. ולמר א"כ
מועיל. בהא לא איירי. תוס'
הר"ס. ט) ונאה דותן
לקמן בפני נכתב כלו
ובפני נחתם חזיו. שפ"ח.
ואמר רבא עלה. שפ"ח.
י) מ"ט. אחי לאיחלופי
בקיום שטרות דעלמא,
וקא נפיק בני ריבנא
דממונא אפואר חד
סהדי.
יא) והשתא איכא חד
הדיה. פסול. שפ"ח.
יב) כי אמר נמי עד אחד
בפני נחתם. תוס' הר"ס
ג) בשאר שטרות. תוס'
הר"ס. יד) דאין עדים
מצויין לקיימו. תוס'
הר"ס. טו) דבתתא הוא
ודאי שפיר הוה ידע
מסקנא דשמעתא דרבה
אית ליה דרבא ואמאי
דחיק.
טז) והשתא ניתא דכולהו
חד סוגיא שייכא למימר
אפי' לפי. מסקנא
דשמעתין. תוס' הר"ס.

מאן האי תנא דבעי בתיבה לשמה ובעי חתימה לשמה. וא"ט למאי דמסקינן לרצה אית ליה דרבא^א נוקי מתני' כרבי אלעזר והו' צפני
נכתב משום לשמה וצפני נחתם משום שאין עדים מצויין לקיימו לשמה הן סוגיא וגם רב אשי^א דלמר לקמן ר' יהודה היא
איירי למאי דס"ד מעיקרא וי"ל דרבה אף לפי המסקנא צפני חתימה לשמה וכו' לידענו לא מהני לפי המסקנא תיקשי רבה מ"ט
לא אמר כרבה וליכא למימר הא דלא מהני ידענו היינו משום איחלופי דהא כיון דלר' ריך צפני נכתב משום לשמה לא אחי לאיחלופי^א:
דתנן

פסקי ר"ד
אולא כותיה: ולרבא דאמר
לפי שאין עדים מצויין
לקיימו ליבעי תרי מרי
דהוה אקיום שטרות
דעלמא: ע"א נאמן